

Uusi liitto

”Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton.” (Jer. 31:31, RK 2012)

Avaintekstit:

Jer. 31:31-34;
Matt. 5:17-28;
Hoos. 2:20-22, RK 2012;
Jes. 56:6, 7;
Hepr. 8:7, 8;
Hepr. 10:4;
Matt. 27:51.

Vuosia sitten eräässä aikakauslehdessä oli pilapiirros, jossa toimitusjohtaja seisoi liikkeen toisista johtohenkilöistä koostuvan ryhmän edessä. Hänellä oli kädessään pesuainelaatikko, jota hän esitteli näille toisille. Ylpeästi hän osoitti laatikon kyljessä suurin, punaisin kirjaimin loistavaa sanaa ”uusi”, josta sai tietysti sen käsityksen, että kyseessä oli uusi tuote. Sitten toimitusjohtaja sanoi: ”Uutta tässä tuotteessa on tämä sana ’uusi’ tässä laatikon kyljessä.” Toisin sanoen se mikä oli muuttunut ja oli uutta, oli vain tuo teksti. Kaikki muu oli samaa kuin ennenkin.

Eräällä tapaa voisimme sanoa, että uusi liitto on juuri tämän kaltainen. Liiton perusta ja se perustoivo, jota se meille tarjoaa, kuten myös sen perusehdot ovat samat kuin vanhan liitonkin aikana. Liitto on aina ollut Jumalan armoliitto, joka perustuu hänen rakkauteensa, joka peittää ihmisen heikkoudet ja tappiot.

Viikon aihe yhdellä silmäyksellä: Mitä yhtäläisyyksiä vanhassa ja uudessa liitossa on? Mikä on lain asema liitossa? Kenen kanssa liitot tehtiin? Mitä Hepralaiskirje tarkoittaa puhuessaan paremmasta liitosta (Hepr. 8:6, RK 2012/VKR)? Mikä yhteys liitolla ja taivaallisella pyhäköllä on toisiinsa?

Tämä tutkistelu on sapatiksi 5.6.2021

TULEE AIKA, JOLLOIN...

Lue Jer. 31:31-34 ja vastaa seuraaviin kysymyksiin:

1. Kuka teki aloitteen liiton perustamiseksi?
2. Kenen laista tässä puhutaan? Mikä laki tämä on?
3. Mitkä jakeet korostavat näkökulmaa suhteesta, jonka Jumala haluaa kansansa kanssa?
4. Mikä Jumalan teko kansansa puolesta muodostaa liittosuhteen perustan?

On selvää, että uusi liitto ei paljon eroa vanhasta liitosta, joka tehtiin Israelin kanssa Siinainvuorella. Itse asiassa Siinailla tehdyn liiton ongelma ei ollut se, että se olisi ollut vanha tai aikansa elänyt. Ongelma oli se, että se oli rikottu (ks. Jer. 31:32).

Vastaukset yllä oleviin kysymyksiin, (jotka löytyvät kaikki noista neljästä jakeesta) todistavat, että monet ”vanhan liiton” ominaisuudet ovat yhä läsnä uudessakin liitossa. Uusi liitto on oikeastaan uudistettu liitto. Se on ensimmäisen liiton täydennys tai täyttymys.

Keskity Jer. 31:34 loppuosaan, jossa Herra sanoo, että hän antaa kansansa rikokset ja synnit anteeksi. Vaikka Herra sanookin, että hän kirjoittaa lain sydämeemme ja asettaa sen sisimpäämme, hän silti korostaa, että hän antaa anteeksi syntimme ja rikkomuksemme, jotka loukkaavat sydämeemme kirjoitettua lakia. Näetkö näissä ajatuksissa mitään ristiriitaa tai jännitettä? Jos et, miksi et? Mitä sillä tarkoitetaan, että lain vaatimus on kirjoitettu sydämeemme, kuten Room. 2:15 asian ilmaisee? (Matt. 5:17-28.)

Miten voisit kaikkien tämän päivän jakeiden perusteella vastata väitteeseen, että kymmenen käskyä (tai erityisesti sapattikäsky) on nyt mitätöity uuden liiton alla? Onko jakeissa mitään, mikä viittaisi tällaiseen? Tai ennemminkin, miten jakeita voidaan käyttää todistamaan lain pysyvyyttä?

SYDÄMEN MUUTOS

Kun Juudan eteläinen valtakunta oli päättymäisillään ja ihmiset vietiin Babyloniaan pakkosiirtolaisuuteen, Jumala ilmoitti profeetta Jeremian kautta uudesta liitosta. Käsite ”uusi liitto” mainitaan ensimmäisen kerran Raamatussa Jeremian kirjassa. Kuitenkin jo n. 150 vuotta ennen Jeremian aikaa, kun Israelin pohjoisen valtakunnan kymmenen heimoa oli tuhoutumisillaan, Hoosea viittasi toiseen liittoon (Hoos. 2:20-22, RK 2012).

Lue Hoos. 2:20-22. Huomaa yhtäläisyydet siinä, mitä Herra sanoo tässä ja mitä hän sanoi Jer. 31:31-34. Mitä yhteisiä kielikuvia teksteissä käytetään? Mitä Hoosean teksti kertoo liiton perustarkoituksesta ja -luonteesta?

Aika ajoin historian saatossa, kun Jumalan liittokansan kapinointi ja epäusko vaikeuttivat Jumalan suunnitelmia heidän hyväkseen, Jumala lähetti profeettoja julistamaan, ettei liittosuhde hänelle uskollisten kanssa ollut vielä päättynyt. Riippumatta siitä, kuinka uskottomia ihmiset ovat olleet ja kuinka pahasti he ovat luopuneet, kapinoineet ja olleet tottelemattomia, Herra on edelleen halukas astumaan liittosuhteeseen kaikkien niiden kanssa, jotka ovat valmiita katumaan, olemaan kuuliaisia ja turvautumaan hänen lupauksiinsa.

Etsi seuraavat raamatunpaikat. Vaikka niissä ei nimeltä mainitakaan uutta liittoa, mitä elementtejä jakeista löytyy, jotka heijastelevat uuden liiton periaatteita?

Hes. 11:19 _____

Hes. 18:31 _____

Hes. 36:26 _____

Herra antaa ”heille uuden sydämen, niin että he tuntevat minut ja ymmärtävät, että minä olen Herra” (Jer. 24:7). Hän ottaa ”heidän rinnastaan kivisydämen pois ja - - [antaa] tilalle elävän sydämen” (Hes. 11:19). Hän antaa heille ”uuden sydämen” ja ”uuden hengen” (Hes. 36:26). Hän sanoo myös: ”Minä annan henkeni teidän sisimpäänne[.]” (Hes. 36:27.) Tämä Jumalan työ on uuden liiton perusta.

VANHA JA UUSI LIITTO

”Samalla tavoin myös muukalaiset, jotka ovat liittyneet Herran palvelijoiden joukkoon, jotka rakastavat hänen nimeään ja kunnioittavat häntä, kaikki jotka varovat loukkaamasta sapatin pyhyttä ja pysyvät minun liitossani, he kaikki saavat tulla pyhälle vuorelle. Minä täytän heidät riemulla, kun he rukoilevat sielä. Minä hyväksyn polttouhrit ja teurasuhrit, jotka he tuovat alttarilleni. Ja minun temppelistäni tulee huone, jossa kaikki kansat saavat rukoilla.” (Jes. 56:6, 7.)

Jeremia sanoo, että uusi liitto tehdään ”Israelin huoneen kanssa” (Jer. 31:33, RK 2012). Tarkoittaako tämä vain verensperintönsä perusteella Abrahamin siementä olevia?

Ei! Näin ei ollut edes Vanhan testamentin aikoihin. Pitää paikkansa, että heprealainen kansa kokonaisuudessaan sai liittolupaukset, mutta kyse ei ollut siitä, että muut olisi suljettu liiton ulkopuolelle. Kaikki, niin juutalaiset kuin pakanatkin, oli kutsuttu osallistumaan lupauksista, mutta heidän piti suostua liittoon. Sama pätee tänäkin päivänä.

Onko eroa sillä, mitä Jumala odotti heiltä ja mitä hän odottaa meiltä tänä päivänä?

Vaikka uutta liittoa kutsutaan paremmaksi (ks. keskiviikon tutkisteluosuus), ei vanhan ja uuden liiton perusrakenteissa ole eroa. Kyseessä on sama Jumala, joka tarjoaa pelastusta armosta (2. Moos. 34:6, RK 2012; Room. 3:24), etsii ihmisiä, jotka uskossa tarttuvat hänen lupauksiinsa anteeksiannosta (Jer. 31:34; Hepr. 8:12) ja pyrkii kirjoittamaan lakinsa häntä uskossa seuraavien sydämeen (Jer. 31:33; Hepr. 8:10).

Uudessa testamentissa juutalaiset vastasivat armovalintaansa ja vastaanottivat Kristuksen. Jonkin aikaa he muodostivat seurakunnan ytimen ja olivat ”jäännös, jonka Jumala on armoissaan valinnut” (Room. 11:5) toisin kuin ”paatuneet” (Room. 11:7). Sitten pakanatkin vastaanottivat evankeliumin ja heidät oksastettiin Jumalan kansaan, joka koostuu uskovista, joiden kansallisuudella tai rodulla ei ole väliä (Room. 11:13–24). Pakanat, jotka elivät ”ilman Kristusta, Israelin kansan ulkopuolella ja osattomina liitoista ja niiden lupauksista” (Ef. 2:12), tuotiin lähelle Kristuksen veren kautta. Kristus toimii uuden liiton välittäjänä (Hepr. 9:15) *kaikkien* uskovien puolesta kansallisuudesta tai kielestä riippumatta.

"PAREMPI LIITTO"

**(HEPR. 8:6, RK
2012/VKR)**

Perusominaisuuksiltaan vanha ja uusi liitto olivat samanlaisia. Kaiken pohjana on uskon kautta pelastuminen sellaisen Jumalan armosta, joka antaa meidän syntimme anteeksi, ei siksi, että olisimme sen arvoisia, vaan vain ja ainoastaan hänen armonsa tähden. Tämän anteeksiannon seurauksena astumme hänen kanssaan suhteeseen, jossa antaudumme hänelle uskossa ja kuuliaisuudessa.

Heprealaiskirje kutsuu uutta liittoa "paremmaksi liitoksi" (RK 2012/VKR). Mitä tämä tarkoittaa? Miten yksi liitto on parempi kuin toinen?

Missä oli vika, kun vanha liitto epäonnistui? (Hepr. 8:7, 8.)

Ongelma vanhassa liitossa ei ollut liitto itsessään, vaan se, että kansa ei pitänyt siitä kiinni uskossa (Hepr. 4:2). Uusi liitto on vanhaa parempi siinä, että Jeesus – sen sijaan että ilmaisi itsensä vain vanhan liiton eläinuhrien kautta – ilmestyykin nyt todellisesti ristinkuolemassaan ja ylipapillisessa tehtävässään. Vanhassa liitossa tarjottu pelastus on samaa pelastusta kuin uudessa liitossa. Uudessa liitossa meille on kuitenkin paljastettu ja annettu täydempi ilmoitus liiton Jumalasta ja siitä rakkaudesta, joka hänellä on langennutta ihmiskuntaa kohtaan. Se on parempi siinä mielessä, että kaikki se, mitä Vanhassa testamentissa opetettiin symbolien ja esikuvien kautta, on nyt saanut täyttymyksensä Jeesuksessa, jonka synnitöntä elämää, kuolemaa ja ylipapillista tehtävää maanpäälliset pyhäkkötoimitukset kuvasivat (Hepr. 9:8-14).

Nyt meillä on symbolien, esikuvien ja vertausten sijaan Jeesus itse, ei vain teurastettuna Karitsana, joka vuodatti vensä syntiemme tähden (Hepr. 9:12), vaan myös taivaassa olevana ylipappinamme, joka toimii meidän välittäjänämme (Hepr. 7:25). Vaikka hänen tarjoamansa pelastus on sama, tämä täydempi ilmoitus hänestä ja hänessä löytyvästä pelastuksesta sellaisena kuin uusi liitto sen paljastaa, tekee uudesta liitosta vanhaa paremman.

Lue Hepr. 8:5 ja Hepr. 10:1. Mitä sanaa kirjoittaja käyttää kuvailakseen vanhan liiton pyhäkköpalvelua? Miten kyseinen sana auttaa ymmärtämään uuden liiton paremmuuden?

UUDEN LIITON PAPPI

Heprealaiskirjeessä painotetaan sitä, että Jeesus on ylipappimme taivaan pyhäkössä. Uuden testamentin selkein esitys uudesta liitosta löytyy juuri Heprealaiskirjeestä, jossa korostetaan Kristusta ylipappina. Tämä ei ole sattumaa. Kristuksen taivaallinen palvelustyö on monisäikeisesti sidottu lupauksiin uudesta liitosta.

Vanhan testamentin pyhäkköpalvelus oli keino opettaa vanhan liiton totuuksia. Siinä keskityttiin uhreihin ja sovittamiseen. Eläimiä tapettiin ja niiden veren kautta papit välittivät sovituksen. Nämä olivat vertauskuvia pelastuksesta, joka saadaan yksin Jeesuksessa. Uhreilla ei ollut voimaa pelastaa.

Lue Hepr. 10:4. Miksi eläinten kuolema ei voinut pelastaa? Miksi se ei riitä pelastamaan?

Uhrin ja niihin liittyvä pappien välittämä sovitus saivat täyttymyksensä Kristuksessa. Jeesuksesta tuli uhri, jonka veressä on uuden liiton perusta. Jeesuksen veri vahvisti uuden liiton tehden Siinailla solmitusta liitosta ja sen uhrimenoista vanhoja ja mitättömiä. Todellinen uhri oli annettu – kertakaikkisesti (Hepr. 9:26). Kun Kristus kuoli, ei ollut enää tarvetta tappaa yhtäkään eläintä. Maallisen pyhäkön palvelukset olivat täytäneet tehtävänsä.

Lue Matt. 27:51. Miten pyhäkön esiripun repeäminen kahtia auttaa ymmärtämään, miksi maallinen pyhäkö syrjäytettiin?

Sidoksissa eläinuhreihin oli tietysti leeviläisten suorittama pappistyö, jossa he uhrasivat ja välittivät uhreja maallisessa pyhäkössä kansan puolesta. Kun uhrin lakkasivat, niihin liittyvä palvelustyökin lakkasi. Kaikki oli saanut täyttymyksensä Jeesuksessa, joka nyt tarjoaa oman verensä uhriksi taivaallisessa pyhäkössä (Hepr. 8:1-5). Heprealaiskirje korostaa Kristusta ylipappina taivaassa, jonne hän astui vuodattamalla oman verensä (Hepr. 9:12) meidän sovituksellemme. Tässä on perusta uuden liiton toivolle ja lupaukselle.

Miltä sinusta tuntuu se, että tälläkin hetkellä Jeesus on taivaassa tarjoamassa verensä ansioita sinun hyväksesi? Miten tämä vaikuttaa pelastusvarmuuteesi?

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Kun Kristus nautti opetuslastensa kanssa leivän ja viinin, hän sitoutui heidän Lunastajakseen. Hän antoi heille uuden liiton, jonka kautta kaikki, jotka ottavat hänet vastaan, tulevat Jumalan lapsiksi ja Kristuksen kanssaperillisiksi. Tämän liiton kautta heille kuuluivat kaikki siunaukset, jotka taivas saattoi antaa tätä tai tulevaa elämää varten. Tämä liitto oli vahvistettava Kristuksen verellä. Ja tämän sakramentin nauttimisen oli määrä pitää opetuslasten mielessä se ääretön uhri, joka on annettu jokaisen langenneeseen ihmiskuntaan kuuluvan puolesta.” (5AO 212.)

”Tämän rauhanliiton hämmästyttävin piirre on sen anteeksiantavan armon ylitsevuotava rikkaus, jota osoitetaan syntistä kohtaan, jos hän tunnustaa syntinsä ja kääntyy niistä pois. Pyhä Henki kuvaa evankeliumin pelastukseksi Jumalan lempeän armon kautta. Niistä, jotka katuvat syntejään, Herra sanoo: ’Minä annan anteeksi heidän rikkomuksensa enkä enää milloinkaan muista heidän syntejään.’ (Hepr. 8:12.) Kääntääkö Jumala oikeudenmukaisuudelle selkensä osoittamalla armoa syntistä kohtaan? Ei; Jumala ei voi häpäistä lakiaan sallimalla sitä, että rikkomukset jätetään rankaisematta. Uuden liiton pelastusehtona on täydellinen kuuliaisuus. Jos syntinen katuu ja tunnustaa syntinsä, hän saa anteeksiannon. Kristuksen hänen puolestaan antaman uhrin kautta anteeksianto taataan hänelle. Kristus on täyttänyt lain vaatimukset jokaisen katuvan, uskovan syntisen puolesta.” (AG 138.)

Keskustelunaiheita:

1. Mitä etua on siitä, että laki on kirjoitettu sydämeen sen sijaan, että se olisi kirjoitettu vain kivitaluihin? Kumpi on helpompi unohtaa, kivitaluille kirjoitettu laki vai sydämeen kirjoitettu laki?
2. Ihmiskunnan syntiinlankeemuksesta lähtien pelastus on löytynyt vain Jeesuksen kautta, vaikkakin ilmoitus kyseisestä totuudesta on saanut eri muotoja historian eri vaiheissa. Eivätkö liitot toimikin samalla tavalla?
3. Katso jälkimmäistä yllä olevista Ellen Whiten lainauksista. Mitä hän tarkoittaa sanoessaan liittosuhteen vaativan täydellistä kuuliaisuutta? Kuka on ainoa, joka on pystynyt täydelliseen kuuliaisuuteen? Miten tuo kuuliaisuus voi vastata lain vaatimukseen meidän puolestamme?